

У межах реалізації заходів щодо підвищення рівня споживчої безпеки та налагодження системи інформаційного забезпечення протидії проникненню небезпечної продукції на ринок України Держспоживстандарт продовжує здійснювати вивчення стану споживчого ринку.

З цією метою, за дорученням першого заступника Голови Комітету Владислави ХИЖНЯК територіальними органами у справах захисту прав споживачів у період з 10 червня до 6 липня поточного року було здійснено всеукраїнське обстеження ринку тютюнових виробів з метою з'ясування ситуації із поширеністю на цьому ринку тютюнової продукції, яка не відповідає вимогам нормативних документів.

За цей період було проведено огляд 391 об'єкта торговельної мережі, що здійснюють роздрібну торгівлю тютюновими виробами у 24 областях, в Автономній Республіці Крим, містах Києві та Севастополі.

Особливу увагу приділено асортименту цих виробів в мережі ринкового господарства, а також з'ясуванню ситуації з торгівлею тютюновими виробами у недозволених законодавством місцях, на вулицях населених пунктів, продажу «з рук».

Результати вивчення свідчать про таке.

Проблема торгівлі тютюновими виробами у недозволених для цього місцях та з порушенням установленого порядку роздрібної торгівлі тютюновими виробами

залишається актуальною. Випадки торгівлі тютюновими виробами на майданчиках просто неба та на вулицях зафіксовано у більшості перевірених обласних та районних центрів. Особливо ці негативні явища поширені у вузлових місцях торговельної інфраструктури (на ринках, міні-ринках, торговельних майданчиках, у торговельних рядах, ринкових комплексах), а також у місцях, які постійно відвідуються великою кількістю людей, поруч із транспортними вузлами, на зупинках транспорту загального користування.

В асортименті тютюнової продукції, що реалізується споживачам, виявлено таку, яка не відповідає вимогам нормативних документів. Загалом по Україні серед 391 оглянутих об'єктів торговельної мережі виявлено 91 випадок наявності такої продукції.

Найбільша кількість продукції зафіксована у східних та південних прикордонних областях України. За зовнішніми ознаками така продукція в абсолютній більшості випадків є виготовленою на території іноземних держав: на упаковці тютюнових виробів присутні медичні попередження, виконані іноземними мовами та іноземні марки акцизного збору, в окремих випадках зустрічається продукція призначена для реалізації у магазинах безмитної торгівлі ("Duty Free"), на якій відсутні медичні попередження та марки акцизного збору.

Так, в Одеській області серед вивчених 50 об'єктів торгівлі у 24 випадках було виявлено наявність тютюнової продукції, яка не відповідає вимогам нормативних документів, і походить з території іноземних держав. Здебільшого це сигарети, виготовлені у Республіці Молдова (7 випадків) і Російській Федерації (7 випадків). Решта (10 випадків) – сигарети, виготовлені у США, Швейцарії, Великій Британії, Туреччині чи Сирії або сигарети, виготовлені для магазинів безмитної торгівлі ("Duty Free").

У місті Харкові на 9 обстежених міських ринках та у стихійних місцях торгівлі було виявлено 10 пунктів продажу сигарет, виготовлених в іноземних країнах (Республіка Молдова, Російська Федерація, Німеччина).

В Автономній Республіці Крим на території міста Сімферополь в ході обстеження 41 торговельного об'єкта було виявлено 10 випадків наявності у продажу тютюнових виробів іноземного виробництва, які не призначено для реалізації в Україні (сигарети «Астра», «Doina», «ТЕМП», «Fluerash» «KOSMOS», виготовлені в Республіці Молдова; сигарети «Кронверк» виробництва ЗАТ «Нева-Табак», Російська Федерація). При цьому

частка таких виробів в тютюновому асортименті обстежених об'єктів торгівлі становила від 10 до 20 %.

У Вінницькій області, на території одного з трьох обстежених ринків (міста Вінниця та Могилів-Подільський), було виявлено наявність у продажу тютюнових виробів, виготовлених у Республіці Молдова та не призначених для реалізації в Україні. Реалізації цих виробів здійснювалася на торгових рядах «з рук».

У місті Маріуполь Донецької області на всіх п'яти оглянутих ринках було виявлено місця стихійної торгівлі тютюновими виробами, асортимент яких містив сигарети, виготовлені в Російській Федерації та не призначені для продажу в Україні. Аналогічний факт зафіксовано на ринку «Калінінський» міста Донецька.

Обстеження, проведене у місті Запоріжжя, виявило наявність нелегальної тютюнової продукції у 4 місцях її реалізації фізичними особами з 8 обстежених. При цьому встановлено, що частка сигарет, що вироблені у Республіці Молдова та Російській Федерації і не призначені для реалізації на території України, становить в асортименті торгівлі від 15 до 20 відсотків.

У містах Луганськ, а також Красnodон і Свердловськ Луганської області на території центральних міських ринків виявлено місця реалізації тютюнових виробів, облаштованих без додержання вимог законодавства (зокрема, без наявності відповідної ліцензії та державної реєстрації). З 33 найменувань сигарет, присутніх в асортименті, від 3 до 7 найменувань сигарет і цигарок були виготовлені у Російській Федерації та не призначені для продажу в Україні («Тройка», «Наша марка», «Золотое Руно», «Космос», «СССР», «Прима», «Беломорканал»).

На території Центрального ринку міста Суми виявлено 5 фізичних осіб, які всупереч законодавству України здійснювали реалізацію сигарет без відповідних дозвільних документів і до того ж поштучно. Асортимент тютюнових виробів, що реалізовувався повністю складався із сигарет, які не призначено для продажу в Україні (сигарети без фільтру «Прима», «Прима овальна», виробництва російського підприємства ЗАТ «Нева-Табак»; сигарети з фільтром «Опал», «Кронверг», «Космос», «СССР», «Оптіма», виробництва ТОВ «Омь», м. Омськ, Росія; сигарети російського і молдовського виробництва «Золоте руно», «Стюардеса», «Радопі», «Тройка», «ТУ-134», «Ленінград», «Маршал»).

Випадки реалізації тютюнових виробів, які не призначені для продажу в Україні, виявлено також і в центральних регіонах України.

Так, у Полтавській області серед 35 обстежених об'єктів торгівлі тютюновими виробами в містах Полтава, Кременчук, Лубни, Миргород виявлено 15 місць несанкціонованої торгівлі, де у 10 випадках встановлено наявність продажу тютюнових виробів іноземного походження в широкому асортименті, а ще у 4 випадках нелегальна продукція відрито не демонструвалася, а її продаж здійснювався за запитом споживачів. Країнами походження цих тютюнових виробів є Росія, Білорусь. В окремих випадках походження сигарет встановити не вдалося.

Факти реалізації сигарет іноземного виробництва (Російська Федерація, Республіка Молдова) встановлені і на Центральному ринку міста Черкаси, а також на ринках міст Біла Церква, Фастів, Васильків Київської області (США).

Наявність тютюнової продукції, не призначеної для реалізації на території України, зафіксовано в мережі несанкціонованої торгівлі на трьох ринках міста Києва: «Юність – 2», Володимирському ринку, ринку «Полісся» (сигарети виробництва Російської Федерації, Республіки Молдова, Швейцарії, Великої Британії).

Підсумовуючи проведені спостереження, слід зазначити, що у деяких випадках нелегальний продаж тютюнових виробів має чітко організований характер.

Місця реалізації нелегальних тютюнових виробів розташовані переважно на масових ринках, нелегальна торгівля також здійснюється вуличними торговцями. Тютюнові вироби, які не призначені для продажу на території України, користуються значним попитом серед населення. В продажу наявний широкий асортимент тютюнових виробів виробництва підприємств переважно Росії та Молдови. На тютюнових výroбах відсутні вітчизняні марки акцизного збору, медичні попередження також відсутні або виконані іноземними мовами. Реалізуються тютюнові вироби, в яких вміст нікотину та смоли перевищує визначені законодавством України норми.

Як наголошує перший заступник Голови Держспоживстандарту України В. ХИЖНЯК, ситуація із поширеністю нелегальної тютюнової продукції, зокрема такої, що походить із країн, які є нашими найближчими сусідами, викликає серйозну занепокоєність керівництва Комітету. Результати вивчення споживчого ринку тютюнових виробів буде доведено до відома Уряду України та відповідних правоохоронних органів. Вивчення ринку тютюнової продукції є першим практичним кроком на шляху налагодження системи оповіщення органів державної влади про випадки виявлення фальсифікованої та неякісної продукції.